

рах. На відміну від такої логіки сакрального українська літературна і художня традиція послідовно тримала її як центральну антиномію християнства. Це стосувалось як структури суспільної свідомості, так і етнонаціонального менталітету. Тонке зближення українського сакрального художнього сюжету з Європою йшло передусім по лінії зближення з європейською традицією одухотвореного Еросу.

Останнім часом і в українській культурі демаркаційну лінію між сакральним і демонічним порушено.)

Фрагмент роздумів дилетанта з приводу однієї з версій Айнштайна

Як відомо, Айнштайн вважав, що Всесвіт, Бог і поняття самоорганізації — несумісні.

Беремо на себе зухвалість не погодитись з великим вченим. Адже головне, якщо можна вжити такий термін стосовно Бога й Божественної справи, — це надання своєму творінню *права вибору*. А саме це є базовим твердженням в усіх версіях християнства. Самоорганізація передусім й пов'язана саме з вибором. Творець ніби одного разу поставив людину (енергію, речовину) у точку біфуркації, і тим самим спроектував імпульс до самоорганізації. Поняття несумісності Бога і самоорганізації може виявитись набагато більш таємничим для науки, ніж вважалося до великого відкриття.

...Пишучи ці рядки, я ще не знала, що ми от-от станемо свідками великого і довгочікуваного відкриття — підтвердження того, яким побачили Всесвіт зразу після «великого вибуху» американські астрофізики Джон Мазер і

Джордж Ф. Смут, що одержали Нобелівську премію з фізики у 2006 році. (Фактично це завершення етапу креативних розвідок і гіпотез 1960-х років.)

Не вдаючись у деталі, скажемо, що інтенсивність реліктового випромінювання і флуктуації — мікроскопічні відхилення від неї — є слідами перших галактик, а неоднорідність Всесвіту (наявність в ньому зірок і планет) засвідчує потенції і реальність життя — воно неспроможне виникнути в однорідному середовищі. Висміяна раніше картина початку життя, народження всесвіту, знайшла своє підтвердження. Дані, одержані за допомогою космічного апарата КОБЕ, по суті підтвердили, як делікатно й обережно говорять вчені-нобелівці, — що їм вдалось «побачити Бога». Хоч би як це видавалось на метафору, але слово сказане.

Між двома текстами: діалог коду і повідомлення

Сигнали від «конструктивного хаосу» йдуть і по лінії втрати естетичної цілісності за рахунок неузгодженості між інституціональними складовими художньої системи, якою може виступати окрема вистава за умови її репрезентативності для «великої» системи. Ми пропонуємо саме такий приклад.

Під час постановки Някрошюсом Вердієвого «Макбета» у Большому театрі (осінь 2003 р.) преса починає писати про те, як «посварились великий режисер з великим європейським композитором»⁴⁴. «Одержали війну, — пи-

⁴⁴ Васильев С. Не работает / Новости культуры в Русском журнале / Подмостки